

Ocena dorobku naukowego w postępowaniu habilitacyjnym dr n.med. Ewy Koc-

Żórawskiej starszego specjalisty w I Klinice Nefrologii i Transplantologii z Ośrodkiem Dializ Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Dane ogólne

Dr n. med. Ewa Koc-Żórawska uzyskała dyplom magistra analityki medycznej w 1990 na Wydziale Farmaceutycznym Akademii Medycznej w Białymstoku. W latach 1990-2007 pracowała jako specjalista w Zakładzie Medycyny Sądowej AM w Białymstoku a od 2007 roku zatrudniona jest na stanowisku starszego specjalisty w I Klinice Nefrologii i Transplantologii z Ośrodkiem Dializ Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Szkolenie zagraniczne odbyła w Zakładzie Chemii Analitycznej na Uniwersytecie San Pablo-CEU w Madrycie.

W 1995 roku uzyskała tytuł doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej na podstawie rozprawy zatytułowanej "Polimorfizm glikosalazy I /E.C.4.4.1.5/ i jej zastosowanie w kryminalistyce oraz sprawach spornych ojcostwa."

Ocena dorobku naukowego

Dorobek naukowy Habilitantki obejmuje 79 prac opublikowanych w całości, w tym 76 prac oryginalnych i 3 opracowania przeglądowe, dodatkowo 3 rozdziały w podręcznikach krajowych. Na wysoką ocenę zasługuje opublikowanie 47 prac oryginalnych w czasopismach z listy filadelfijskiej m.in. w: *European Heart Journal*, *Nephron Clinical Practice*, *Renal Failure*, *Kidney & Blood Pressure Research*, *International Nephrology and Urology*, *Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej*, *Transplantation Proceedings*, *Peritoneal Dialysis Internationa*. Sumaryczny współczynnik wpływu (impact factor IF) pełnych publikacji habilitantki wynosi 73,012, punktacja KBN/MNiSW -990, IC-185,17, h-index-9. Cennym uzupełnieniem dorobku naukowego Kandydatki jest 46 doniesień na zjazdach krajowych i międzynarodowych.

Osiągnięcia naukowe stanowiące podstawę postępowania habilitacyjnego

Osiągnięcie naukowe przedstawione przez Kandydatkę stanowi cykl spójnych tematycznie 7 publikacji zatytułowanych „Naczyniowa cząsteczka adhezyjna (VAP-1) w chorobach nerek”. Sześć prac to publikacje oryginalne, jedna przeglądowa. W sześciu pracach dr Ewa Koc-Żórawska jest pierwszym autorem, w jednej drugim autorem. Pięć prac zostało opublikowanych w czasopiśmie z listy filadelfijskiej, łączny IF przedstawionych prac wynosi 5,119 a całkowita punktacja MNiSW- 102. Prace zostały opublikowane w latach 2012-2014.

Celem prac dr Ewy Koc-Żórawskiej było określenie znaczenia VAP-1 w patogenezie chorób nerek. Naczyniowe białko adhezyjne-1 (vascular adhesion protein 1) - VAP-1 zostało odkryte, w objętych stanem zapalnym naczyniach maziówki, przez Salmi i Jalkanen w 1992r. VAP-1 występuje w formie związanej z błoną komórkową oraz w osoczu w formie rozpuszczalnej (sVAP-1). VAP-1 jest unikatową cząsteczką gdyż nie tylko pośredniczy w wiązaniu limfocytów do śródbłonka naczyniowego oraz ich migracji do miejsca zapalenia, ale wykazuje również aktywność enzymatyczną aminooksydazy wrażliwej na działanie semikarbazydu - SSAO (*semicarbazide-sensitive amine oxidase*). Dokładne poznanie roli tej cząsteczki w patogenezie chorób zapalnych pozwoliłoby na wdrożenie terapii celowanej (np. przeciwciała monoklonalne).

Prace dotyczące roli VAP-1 w chorobach nerek z dominującym udziałem Kandydatki należą do pionierskich w literaturze. Nowatorskie badania nad rolą VAP-1 w chorobach nerek dostarczyły wielu ciekawych i ważnych wyników, które mogą mieć implikacje kliniczne i terapeutyczne.

Kandydatka wykazała, że u chorych dializowanych otrzewnowo stwierdza się podwyższone stężenie VAP-1, które koreluje ze stężeniem glukozy w surowicy i resztkową czynnością nerek. Stwierdzenie u pacjentów z cukrzycą dializowanych otrzewnowo także

podwyższonego stężenia innych markerów uszkodzenia śródbłonka świadczy zwiększonym ryzyku rozwoju miażdżycy i powikłań sercowo-naczyniowych w tej populacji chorych. Pogłębione badania nad rolą VAP-1 u chorych hemodializowanych wykazały wyższe stężenia VAP-1 i renalazy w porównaniu z grupą kontrolną. Chorzy z cukrzycą prezentowali wyższe stężenia tej molekuly w porównaniu z pacjentami hemodializowanymi bez cukrzycy. Stężenie VAP-1 w tej grupie chorych było związane z cukrzycą i nadciśnieniem tętniczym, znanymi czynnikami ryzyka sercowo-naczyniowego.

Osiągnięcia naukowe dr Ewy Koc-Żórawskiej dotyczą także badań nad rolą VAP-1 u biorców przeszczepu nerki i serca. U biorców przeszczepu nerki i serca Kandydatka wykazała podwyższone stężenia VAP-1 w porównaniu z osobami zdrowymi, a także wyższe stężenia VAP-1 u biorców narządów z cukrzycą w porównaniu z chorymi bez cukrzycy. U biorców serca stwierdzono związek stężenia VAP-1 ze średnicą lewej komory i stosowaniem w podstawowym schemacie leczenia immunosupresyjnego takrolimusu. Rola takrolimusu jest pierwszym doniesieniem w światowym piśmiennictwie i wymaga dalszych badań. Natomiast u biorców nerki nie wykazano związku stężenia VAP-1 z czynnością przeszczepionej nerki, jedynie z uszkodzeniem śródbłonka. U biorców przeszczepu serca Habilitantka stwierdziła także istotnie podwyższone stężenie renalazy zależne od czynności nerek i korelujące ze stopniem ich upośledzonej funkcji.

Podkreślenia wymaga fakt, że Kandydatka nie będąca lekarzem, jako diagnosta laboratoryjny, wykazała się znajomością nowoczesnego warsztatu diagnostycznego, samodzielnie wykonała oznaczenia ale także sprostała wyzwaniom klinicznym i brała aktywny udział w opracowaniu uzyskanych wyników.

Kandydatka posiada także znaczące osiągnięcia naukowe obejmujące inne zagadnienia w nefrologii i transplantologii, a w początkowym okresie pracy w Zakładzie Medycyny Sądowej także w zakresie kryminalistyki.

Na uwagę zasługują nowatorskie prace podsumowujące badania nad renalazą u pacjentów leczonych nerkozastępczo prowadzone w Ośrodku Białostockim pod kierownictwem prof. Jolanty Małyszko. Innym badanym biomarkerem był peptyd midikine.

Dr Ewa Koc-Żórawska jest także współautorem pionierskich prac omawiających rolę hepcydyny i hemojuweliny w regulacji gospodarki żelazem i patogenezie niedokrwistości u pacjentów dializowanych, biorców przeszczepu nerki lub chorych z niewydolnością serca.

O aktywności naukowej Dr Ewa Koc-Żórawska świadczy udział w realizacji 6 projektów badawczych prowadzonych w Kalince Nefrologii i Transplantologii UMB.

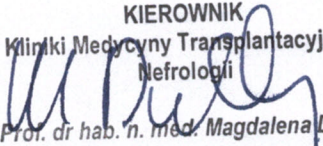
Habilitanka jest zatrudniona na etacie niedydaktycznym ale przez szereg lat prowadziła zajęcia z medycyny sądowej ze studentami Wydziału Lekarskiego i Wydziału Stomatologii.

Ocena końcowa

Podsumowując wysoko oceniam całokształt działalności naukowej i dokonań

dr n.med Ewy Koc-Żórawskiej. Jest ona dojrzałym, w pełni ukształtowanym, samodzielnym badaczem a jej dokonania mają charakter oryginalny, nowatorski i zasięg międzynarodowy. Osiągnięcia dr Ewy Koc-Żórawskiej spełniają kryteria określone w artykule 16. ustawy z dnia 14 marca 2003 o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule naukowym w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65, poz.595 ze zmianami Dz.U. z 2005 r. Nr 164 poz. 1365, Dz.U. z 2010 r. Nr 96 poz. 620 i nr 182 poz. 1228, Dz.U. z 2011 r. Nr 84 poz.455). Mam zaszczyt przedstawić Radzie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku wniosek o dopuszczenie dr n.med. Ewy Koc-Żórawskiej do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Warszawa 20.12.2014

KIEROWNIK
Kliniki Medycyny Transplantacyjnej i
Nefrologii

Prof. dr hab. n. med. Magdalena Durlik